



Universitätsbibliothek Paderborn

Marii Mercatoris S. Augustino Æqualis Opera Quæcumque Extant

[Complectens Ea Quæ Ad Hæresim Nestorianam Spectant]

Marius <Mercator>

Parisiis, 1673

VI. Synodus, Quae Prima Universalis Totius Aegypti, iisdem consulibus,
eodemque anno, sub initium mensis Athir secundum Aegyptios.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14215

HABITIS IN CAUSA NESTORII, &c. 337

ad Joannem Antiochenum, & a pari ad Juvenalem Hierosolymitanum, Rufum Thessalonensem, & Flavianum Philopolitanum, ut in defensione fidei constanter cum sede apostolica collaborarent. Etsi vero nomen summi Pontificis omnes praeferunt; si tamen Cyrillum credimus, tres posteriores ad synodum pertinent, prima, quæ ad Cyrrilum est, ad Celestini synodi præsidem: illæ enim hortatione continent, & sententia late significationem, quæ partes synodi, ista potestatis traditionem, quod ius apostolicum.

Gennadius dictis fidem facit, & simul lucem dat & accipit: quæ enim decreta synodi a Celestino dictata scribit, illæ ipse sunt epistole tres

Illustratus
Gennadius
loci max. ci-
tato.

V. SYNODUS, QUÆ PRIMA CONSTANTINOPOLITANA, A NESTORIO COACTA,

iisdem consulibus, eodemque anno, autumni tempore.

Obscurior sy-
nodus vide
innotescit.

PEROBSCURA est hujusc synodi memoria: neque enim innotescit aliunde, quam ex literis Nestorii ad Cyrrilum, quæ vulgo secundum appellantur, etsi revera sint teritate. Bene autem facis corum, qui de nobis offenduntur, curam gerere, & de his sollicititudinibus habere, quæ apud nos sunt. Vnanimiter tua gratiam habeo: scito autem, seduluum esse te, ab his, qui a sancto concilio depositi sunt, propter quod morbo Manicheorum essent repleti: aut quod potissimum est, a clericis magis affectionis tua.

De concilio Nestorii plura diximus in notis ad De ipsa epistola Nestorii literas, quæ ut describere superfluo dictum suum est, ita relegisse proderit: continent enim alias non pauca ad historiam synodorum pertinentia, atque rei admodum obscura, & de anathemate in gratiam Pelagianorum dicto, lucem afferunt.

Ex hoc vero datum Nestorii ad Cyrrilum epistolam, nemo incisus fuerit, qui & allata epistole Nestorii ad verba perpenderit, & meminerit moris antiqui, Cyrilum epistola, de non scribendis dogmaticis epistolis, nisi in synodo.

VI. SYNODUS, QUÆ PRIMA UNIVERSALIS TOTIUS ÆGYPTI,

iisdem consulibus, eodemque anno, sub initium mensis Athir secundum Ægyptios.

Qua occasio-
ne collecta
synodus.



ALLATIS per Posidonium ex Occidente literis, ipsum Cyrrilus continuo in Orientem misit, qui deferret synodicas Celestini ad Juvenalem Hierosolymitanum & Joannem Antiochenum: interim coegi synodum, quæ a nonnullis Alexandrina dicitur ab urbe, in qua conventum est; ab aliis, & quidem rectius, Ægyptiaca, quia torus dicentes Ægypti Episcopi vocati sunt: quanquam vix credibile sit, vocatos suos ex Ægypto inferiore, ut possea dicemus.

Habita est autem sub finem Octobris, quo tempore incipit mensis Athir, aut etiam initio Novembri: siquidem synodica inde ad Nesto-

rium missa die tertia Novembri configatur, quæ fuit feria secunda, atque adeo initium synodi, cum vix illa synodus olim incepta reperiat, nisi feria secunda. Neque vero potuit haberi tardius, siquidem ex ea missi quatuor Episcopi, & Constantinopoli extiterint, & Nestoriosynodicas rediderint, die 7. Decembri, quæ fuit Dominica. Non potuit etiam citius, quandoquidem Posidonius Roma non discessit, ante diem undecimam Augusti, qua configuntur omnes Celestini literæ ab eo allatae, opulque fuit duobus saltem membris, ut Posidonius Alexandriam Roma reviret, & Episcopi per tractoriā vocati ex universa diocesi, Alexandriam convenienter.

Propter quo
negotium.
V u

338 DISSERTATIO II. DE SYNODIS

cet a Romana synodo literæ, Pontificis mandatum, negotiumque molestum iusta & operosum; ex quo siquidem penderet, non sola Ecclesiæ firmatas, tranquillitas, sed etiam fidei laborantis firmatas, quoque urbis regis antistes Imperatori carissimus, aut cogendus esset revocare, quæ docuerat; aut de sede pellendus, ad quam a Theodosio, faventibus annentibusque aulicis, evictus esset.

Quibus ex E.
pilicopis.

Qui convenerint, quove numero, definiti non possunt, cum nulla fere mentio synodi sit, præter quam in literis tribus Cyrilli inde missis: atque vna Nestorii ad Celestinium hereticum. Non incredibiliter tamen quispicietur, plures eorum, qui cum Cyrillo Ephelum accesserunt, ei quoque concilio interfuisse: nam par est opinari a Cyrillo doctissimos quoque sive diecessos & Alexandriam evocatos, & Ephelum adductos esse: adducti sunt vero Ephelum quinqueginta, ut est in relatione Orientalem ad Imperatorem per Ephel. in aliis Palladium missa. Quod si haec suspicio non contraria Cyrillem, temnatur, ut revera non debet, consequens est, ut ad Ægyptium synodum, vel soli, vel maximam partem, Episcopi civitatem inferioris Ægypti coadi dicantur: inde enim Ephel in plurimi, si non omnes, venerunt; quod facile adverteret, qui Prolemaicas tabulas, cum subscriptionibus Ephesini contulerit.

Decreta legatio quatuor Episcoporum, qui Constantinopolis profecti synodicas Romanas & Ægyptias deferent Nestorii, cleroque Constantinopolitanis, & Archimandritis. Legati sunt Theopemptus Cabavorum, Daniel Darnensis, Potamion & Macarius episcopi.

Nescio quid causa habuerit illustrissimus an-nalium scriptor, cur duos posteriores in ordinem redigerit, feceritque Ecclesia Alexandrina presbyteros. Repugnat enim ejusmodi facto Petri primiceriti notariorum verba: *Verum ea etiam qua sanctissimus p̄fissimusque Alexandria Ecclesie episcopus Cyrillus, & univerſa Ægypti synodus per Theopemptum & Danielem & Potamionem & Macarium religiosissimos episcopos ad eundem definaveram, &c.* Repugnat & illa Cyrilli inferentibus literas, quas post depositum Nestorium, Constantinopolis misit: *Cyrillus archiepiscopus Alexandrinus Macarius & Potamioni episcopis, & domino Dalmatio monasteriorum archimandrita, &c.*

Confutando ceterandi Episcopos majorum sedium, siquando volunti ad judicium, per tres saltum Episcopos. Sic Nestorium ad synodum œcumenicam vocavunt: primo, Hermogenes Rhinocœtrum, Athanasius Parax, Petrus Parembolarum, Paulus Lampæ, episcopi. Secundo, Theopemptus Cabavorum, Theodosius Helius, Anderius Chersones Crete, episcopi. Tertio, Joannes Hephaesti, Anysius Thebarum, Dominus Opunitis Helladis, Daniel Darnensis, episcopi.

Ibidem.
ad. 1.

Repugnat denique antiqua consuetudo conveniens Antistites majorum sedium, siquando volunti ad judicium, per tres saltum Episcopos. Sic Nestorium ad synodum œcumenicam vocavunt: primo, Hermogenes Rhinocœtrum, Athanasius Parax, Petrus Parembolarum, Paulus Lampæ, episcopi. Secundo, Theopemptus Cabavorum, Theodosius Helius, Anderius Chersones Crete, episcopi. Tertio, Joannes Hephaesti, Anysius Thebarum, Dominus Opunitis Helladis, Daniel Darnensis, episcopi.

Cone Calched.
ad. 1.

Sic Joannem Antiochenum primo, Archelaus Myndi Carit, Paulus Lampæ, & Petrus Parembolarum Palestina. Secundo, Timotheus Termei, Eustathius Docim, Eudoxius Chomatis Lycæ, episcopi. Tertio, Daniel Coloniz, Comodus Tripolis Lydiæ, & Timotheus Termæ Helleponi, cum Mesonio notario, citarunt.

Sic Dioſcorum primo, Constantius Bostrensis, Acacius Ariatathrensis, & Atticus Zelenis, cum Himerio lector & notario. Secundo, Pergamius Antiochiae Pisidia, Cœropius Sebasteopolitanus, Rufinus Samofatenus, cum Hypatio notario. Tertio Francion Philippopolitanus, Lu-

caeus Byzensis, & Joannes Germanicus, cum Palladio diacono & notario, vocarunt ad synodum Calchedonensem.

Ita porto consuetudo originem accepisse vi. Unde orig. detur ex eo, quod Christus dixit: *In ore dñorum Matis. 12. 4. vel trivm testam stabit omne verbum.* Et Apostolus: *Adversus presbyterum accusationem noli re- 1. Tim. 5. v. cipere nisi sub diabolo aut tribus testimoniis. Volut 19.* enim Ecclesia in judicio, quod de Episcopis exerceretur, quam maximum potuit discipline rigorem tenere.

Missi quatuor legati Constantinopolim appa- Quo tempore terunt, ante diem octavam Decembri: ca. enim legati Con- ipa die, post peractam synaxim, coram frequente flaminis polia clero & illustrum multitudine, Nestorio lite. appulsi. ras reddiderunt: egerunt illæ quidem Nestoriū rite in furem; carcerum tamen succella, propter indicem synodum generale, iam inde a die 19. Novembri, prohibitionemque Imperatoris, ne quid, ante definitionem synodi, a quoquam innovaretur.

E legatis duo, Macarius & Potamion, Constan- Duo ibidem tinopoli remanserunt, ad res pro opportunitate ge- remanserunt, tendas confilio tamen Dalmati archimandriti vari seducunt alii sanctissimi: reliqui duo, Theopemptus & Daniel, contineant Alex- Alexandria redierunt, tempestuoso hunc mari, ad id synodum, qua ante quadragesimam ha- benda erat, de sua legatione referunt, Cyrtillum suoque confilio, super accepta Imperatoris sacra, five privata, five tractoria, juvarent; nam aula statum, virisque affectionem, & Nestorii res videbant, per se ipsi, & ab aliis Cyrillo addictis, probe dicidabant.

Exemplum synodum vulgatum, publicatique Quid vulga- anathematizini, quos in urbe regia motus fecerit. synodica cum anathematizantur, in urbe regia. synodica cum mis effectoris in urbe regia.

anathematizantur, in urbe regia.

Et anathematismus igitur haec habebo dicere, Quid obser- ubi & quando compotiti sint: quanto artificio; vanda de ana- thematismi, quibus Nestorii dictis repugnant; quibus senten- thematismi, tis præcedentium Patrum consonant; quos ha- buerint adversantes, quoque aliquando patro- nos; quem primum interpretem Latinum, & si que alia occurrant.

Et primo quidem, de tempore & loco quæstio- ubi & quan- nem faciunt verba, tum Celestini, tum Merca- do composti- toris: ille enim memorat fidem: quam modo Epist. ad Nest. sub fidem. *Alexandrine Ecclesie modo Cyrilli vocat, quam- que & ipse probaverit, & Nestorius tenetam præ- ferat. Scribit iste, Cyrilli capita v. ro. judicio a Romanæ Ecclesie approbatæ eff. Quætitur ergo, in titulo refu- tationis assub- Nestorii.*

Certum vero est, non in eis judicis ab Ecclesia Romana exerciti, significari synodum, in qua Cyrilli capita, & diligenter examinata fuerint, & solemniter probata. Hæc autem synodus dicti debet habita ante Ephesinam œcumenicam, ante quam nemp̄ Mercator adversus Nestorii anathematismos scriptit.

Certum pariter, fidem, cuius meminit Pontifex, probatam fuisse, priusquam scriberetur ad Nestorium. Cum ergo ad ipsum scriptum sit ex

HABITIS IN CAUSA NESTORI, &c.

339

secunda synodo Romani, fides illa dici debet Alexandrinæ composta, ante secundam synodum Romanam, & inde per Possidonium diaconum in urbem allata, atque ita pertinere ad secundam synodus Alexandrinam.

Epij. 3. ad Nestor.

Quæcunque igitur est, an fides illa sit eadem cum anathematismis, an alia aliqua. Opinabar esse anathematismos, cum prefatio ad secundum librum sub pœno esset; ne autem diligentius perspexi, aliudque nihil esse præter confessionem fidei, quæ in secunda Cyrilli epistola ad Nestorium, a numero v. ad xiv. continetur: hæc enim Alexandrinæ Ecclesiæ ipsiusque Cyrilli recte dicitur, cum in synodo Alexandrina, Cyrillo præidente, confecta sit: hoc Romanam per Possidonium delata est, cum mutuis Cyrilli & Nestorii literis: hoc in secunda Romana synodo approbata est: hoc ab anathematismis in nulla parte disperat, præterquam quod de Pontificis nostri divinitate, & carne Christi vivifica in anathematismis dicitur, in epistola nihil; & anathematismi proprie antirheticæ sunt, fides absoluta quædam profectio.

Atque ea multi videtur causa, cur capita Cyrilli Mercator ab Ecclesiæ Romana vero iudicio approbata dixerit, tunc nempe cum fides approbata est. Cur summus Pontifex fidem hanc, modo Alexandrinæ Ecclesiæ, modo Præfus dixerit, scripta enim est in synodo, cui Cyrrillus præsideret. Cur denique Ægypti Patres Nestorii scripserint: Epistolis autem ab Alexandria sua religiosis dicitur Ecclesia, confessum prebuit, tam ea quo apud urbem Romanum conventus sunt synodus, quam etiam nos omnes, velut recte irreprehensibiliterque conscripti, in epistolis enim continebatur fides, cui se quoque confertio significant.

Hic autem ita constitutus, apparet anathematismos Alexandrinæ in aliqua synodo fuisse confectos; sed in particuliæ secunda, quasi conceptus anno 430. mensie Mechir; in universalis Ægyptiaca, eodem anno, mensie Athir editos. Ita Mercatoris verba, de quibus agitur, intelligenda sunt, ut veritati conponent: neque enim ei edibile est, titulum alio post tempore suppositum fuisse, cum ad invidiam Nestorii non mediocriter conducat, eum contradicere caputibus, que vero iudicio Ecclesiæ Romana approbasset.

Jam vero anathematismos admirabiliter quadam arte, & methodo quasi geometrica, qua nihil exactius, confectos esse, ex eo liquet, quod primo theorema probandum, tum probandi principium & duo lemmata, denique corollaria novem continentur.

Quæcumque erat, an Emmanuel, cuius meminit Isaïas, quemque omnis Ecclesia adversus Iudeos CHRISTUM JESUM interpretatur, vere Deus sit, maister Emmanuelis vere Deipara. Respondet anathem. 1. Cyrilus. Emmanuel vere esse Deum, & matrem Emmanuelis vere esse Deiparam: illudque statuit quasi theorema demonstrandum, similius demonstrandi principium ponit omnium firmissimum, dictum Evangelista: *Kerum caro factum est.* Deinde lemma primum conficit, natura esse *caro*, & *vitas*, Christumque esse *vnum*, eundemque Deum & hominem, anathem. 2. mox alterum concludit, natura non esse conjunctas folia *gredi*, id est, yniōne morali, 3. anathem.

Demonstrationem ex lemmatis non informat, cum tamen facile sit: id enim non patitur lex anathematismorum; sed continuo novem confitaria colligit.

Ex quibus ecclesis demonstratio.

Cotollarium p. inum, ea quæ de Christo dicuntur, non na esse partienda, vt alia soli homini, alia soli Dco, & non omnia vni eidemque tribuantur. 4. anathem.

Secundum, Christum non esse Dei, sed Deum ipsum: obliquus enim ille causus, vt relationem, sic distinctionem significat. 5. anathem.

Tertiū, Verbum non esse hominis, verbi gratia, dominum, &c. sed ipsummet hominem. 6. anathem.

Quartum, reverentiam non deberi Christo, eō tantum nomine, quod in ipso Verbum operetur, ipsique dignitatem, vt alteri a se, communicet. 7. anathem.

Quintum, Christum non alia ratione adorari, quam Deum ipsum. 8. anathem.

Sextum, non alia virtute operatum miracula, quam qua Deus. 9. anathem.

Septimum, pontificem confessionis nostræ vere esse Verbum, nec pro se obtulisse sacrificium, sed pro nobis tantum. 10. anathem.

Octavum, carnem pro nobis oblatam eo esse vivificam, quod est caro propria Verbi, id est, virtus essentialis. 11. anathem.

Nomus denique, Verbum vere passum esse sua carne, Christumque sua virtute surrexit: a mortuis. 12. anathem.

Animadverte porro, tota novem confitaria in Observatio de duobus altiendis esse posita, unitate Christi, & confitariis redēptione hominum. Cum enim triplex sit unitas, suppositi, dignitatis, & operationis: primo & secundo confitarii unitas suppositi: tertio & quarto, unitas dignitatis & cultus: quinto & sexto, unitas operationis & virtutis confitetur. Cumque tres quoque sint partes redēptionis, sanctificatio animæ, vivificatio corporis, & satisfactione pro peccatis: prima septimo confitario, in quo de fæderio Christi; a terza octavo, vbi de carne vivifica, & Eucharistie vi; tercia nono, vbi de morte Dei passi in carne agitur, adversus contradicentes assertur.

Aliam artem adhibuit Cyrrillus, qua fecit, ut non omnia tantum capita toti doctrinae Nestorii, sed singula singulis partibus pugnarent: opposuit enim theorema theoremati, principium principio, lemmatibus lemmata, & confitaria confitariis, easque fuit ingeniosi hominis industria, perturbatam adverbari sparsamque per partes sententiā in ordinem redigere, vt simul exquisita methodo, & dogma catholicum traduceretur, & erroris singule partes expellerentur. Id aperte culibet constabit, si modo Nestorii error ordine representatus fuerit, atque indicati operum loci, quibus vnaquaque sententia seu pars erroris continetur.

Vero id egregie demonstravit Cyrrillus, tum in synodicæ parte, quam negativam iure dixerim, qua nempe negat a catholicis dici, quæ Nestorius assertet: tum in defensione anathematismorum, vbi singulorum necessitatem causatur: tum denique in admirabili illo dialogo, quod unus sit Christus, in quo dux inclitus, quasi colligens vires adversus reliquias Nestorii, artis vincendi specimen dare voluit, & cum brevi mortuus esset, trophaeum sibi immortale erigere.

Tertia quoque arte vlus est admirabilis defensor fidei: anathematismos fuos aliud nihil esse volunt, quam Patrum sententias, sed velut in fulmina conflatas. Adhibuit igitur testimonia Patrum decem, ex quibus Larini quatuor, Iulius Felix, Cyprianus, & Ambrosius; tres Ægypti, Petrus, Athanasius, Theophilus; Græci totidem,

Repugnat
sanguis parti-
bus Nestorii
ni dogmatis.

Qribus Pa-
trum senten-
tis confo-
nent.

Vu ij

340 DISSERTATIO II. DE SYNODIS

Gregorius Nazianzenus, Basilius & Nyssenus; omnes, praeter unum, majorum Ecclesiarum & *antiquorum* praesules; ex Occidente tres, ex Oriente totidem, quatuor ex Meridie: omnes sanctitate nobiles; quatuor etiam martyri pro fide palma triclyni; sic enim ad certam voluit *et ab aliis* regulam examinari sua capitula, ut quibus nihil contineatur, nisi, quod ubique, quod semper, quod omnes docuerint. Vide Vincentium Lirnensem ea de re suo more, id est, diserte, subtiliter, & pro veritate tractantem.

In commonitate,
cap. 42.
Observatio
circa Patrum
scientiarum.

Observe posso, testimonio Patrum adductis, Cyrtillum non plures ferre propositiones consecutae, quam quatuor. i. Quod Dei Filius vere & factus homo. ii. Quod idem sit, & non alius, Filius Dei, qui filius hominis; & que ita Deus ex muliere natus sit, duasque Verbi generationes habuerit. iii. Quod Virgo sit Deipara. iv. Quod immortalis mortem periret, & idem crucifixus qui adorandus: ex his enim quatuor aliae omnes, de quibus agitur in anathematismo, facile efficiuntur; poterant vero & ipsi quatuor ad unam Athanasius, quod Dei Filius *et non* & *est* factus sit homo, facile reduci.

Quod siens aliquis curiosus forte quam viii. Ius, cur ex Antiocheno discrepi nullum Cyrtillus nullum ex Constantiopolitana Patrem laudaverit, cum tamen ex virtute possit, eoque neque pauciores alii, neque leviores, veritatis testes. Questione non officiunt Attici Amphilochinique testimonia, que in vulgaris concilii Ephesini codicibus leguntur, addita enim creditur: nam Liriensis tribus post concilium annis scribens, decem tantum humerat Patres, numerumque mysticum videri vult. Cur, inquiet curiosus ille, inter veritatis testes relatus non est a Cyrilo magnus ille Eustathius Antiochenus, unus & trecentis decem & octo Patribus Nicenis? cur pretermislus Joannes Constantinopolitanus? cur Atticus Joannis successor? cur Ammon Adrianopolicus, Severianus Gabalorum, Amphilochius Iconi episcopus? cur Antiochus Ptolemaidis, & Vitalius, quorum testimonia proferuntur a Cyrtillo, in libro de recta fide ad Reginas? cur item anathematismi, vel Gregorii Thaumaturgi, vel Damasi papae omisi sunt, cum tamen admodum similes Cyrtilliani existant, ipsisque pondus addere possent? De Gregorio Thaumaturgo expedita responsio est, anathematismos ipsius nomine editos alium habere auctorem, quod Bellarmino & Petavio videtur: de ceteris ne dividare quidem licet, cum res eiusmodi pendeat ex arbitrio producentis testes. Nam quod suscipiunt necno cui venit in mentem, Chrysostomus non esse iudicatum a Cyrtillo, propter offensionis reliquias & postea mente, absurdum omnino est cum Cyrtillus in libro ad Reginas Joannis testimonium adhibuerit.

Obseratio de
aliis anathematismo
matismis con-
fendis cum
Cyrtilliano.

Qui repugnat
veritate anathe-
matismis.

Proderit vero anathematismos, sive Damasi ad Paulum Antiochenum, sive Gregorii Nazianzeni ad Cledonium, sive a scriptis Gregorii Thaumaturgo, sive consequentiam conciliorum, cum Cyrtillianis componere: inde enim admirabilis quedam de incarnatione Verbi, & Christi divinitate Theologia confici poterit.

Adversus anathematismos Cyrtilli pugnavit primus omnium Nestorius, o positis daecim anathematisticis: pugnarunt deinde Andreas Samofatenus & Theodoretus, quibus respondit Cyrtillus: ipsimet Patres Ephesini catenus oblitissime videri possunt, quoad expositi singulorum facta esset: pugnavit certe Gennadius, sanctissimus ille Con-

stantinopolitanus post Anatolium episcopus, quo tempore ad uecte erat presbyter, quodsi que seruerat, vt colligitur ex Facundo: imo ad singulos respondit, verbis sane atrocissimis. Addendi Orientales omnes, qui & proper captae dep. situis sententiam in Cyrtillum tolerant, & Ius ad Imperatorum legatis potestatem pacificandi non alia conditio facerunt, quam ut capita velut heretica rejicienda totis viribus curarent, & post solutum concilium Antiochiz rufus ea proficerent, & cum pacis conditiones proponerentur, terracontaenderunt, aut latenter obtulerunt silentio. Postremum istud optavit, obnuptio a Cyrtillo turbatum pertulit, synodus ipsa Constantiopolitana, cui presidebat Maximianus Nestorius sufficit, in quo visa est ipsa regule synodus parum ex qua capitibus. Pugnavit denique Ibas, adhuc presbyter Edessene Ecclesie, in famosa epistola ad Marinum Persam.

Notandum vero, Constantiopolitanae synodus, que Maximianus ordinavit, pro Ephesina habeti posse, ut postea ostendetur, cum de hac ipsa aegrodi locis erit: nam in ea fuit legatus summus Pontificis Philippus presbyter; fuit & unus quoque legatorum occidentalis synodi Attadii episcopus; unus Patriarcharum, qui solus catholicae partis liber erat, Juvenalis: fuerint & alii synodi ecumenicae legati, majorumque Ecclesiarum antistes, cum reliquo Episcopis, qui tunc plures Constantinopoli reperti sunt, atque etiam ex vicinis civitatibus evocati. Quare, cum omnes illi de capitulo silentium censuerint, nihil mirum, si dicatur Ephesina synodus tertiam quidem Cyrtilli epistolam titulisse in acta, ut quae lectori fuisse palam: solam tamen secundam pro regula fidei habuisse: quod cum certissime constet ex singulorum Episcoporum sententiis diligenter notandum est homini, rerum ejusmodi studio, tanquam operrum ad plurimas questiones historicas solvendas.

Qui vivente Cyrtillo capitula impugnaverint, quoque animo, fatis ostentum est, qui vero defederunt, prater ipsumm Cyrtillum tribus singularibus libris, & Marium Mercatorem, qui Nestoriani antirheticus evertit, nemo, quod sciam, a veteribus proditus est: neque id misum, cum ea tempestate, animi nondum fatis pacati per spicere non valerent, quantum ab Apollinariana heretici distaret. *etiam etiam* confessio, quod omnium capitulorum principium est, & quae radix.

Atque hæc causa videtur potest, cur in ipso Obserratio de concilio Calchedonensi. concilio Calchedonensi, quoque concilio Calchedonensi, quod quinto anno celebratum est, de tercia epistola racium sit, et si videbatur tanto diligenter loquendum, quanto intolerabilius delirus ille monachus Eutyches, Diocletianus Cyrtilli lacrimis dux, abuteretur.

Hic oritur quæstio, quo tempore capitula Cyrtilli probata sunt & recepta ab Ecclesia, velut canones fidei. Dum Mercatoris verba quadam exponetemus, probata diximus in secunda synodo Romana, sed velut in radice tantum, id est, qua parte non differunt, nisi forma tenus, a proficione fidei in secundi Cyrtilli literis contenta. Sed quando recepta sunt ipsa per se & sua formas?

Sunt qui opinentur, id configisse, in ipsam Ephesina synodo, cui aderent Ecclesie Romanæ legati. Tria proferunt opinionis sui firmamenta, quod contradictorio, ut alii, iudicio Joannes Antiochenus, qui proper capitulo Cyrtillum deponendum censuerat, dominatus sit. Quod alii

Observatio
de synodo
Constantino-
politana.

alternatio
de aliis ab
anno 800
et crux

Quando ana-
thematini
vim habue-
rint canonum.

An tempore
concilii Eph-
esi fini
Christ. Iustus
in eis ad eum
Ephes. cap. 5.

HABITIS IN CAUSA NESTORII, &c.

341

*degnia is, decretum synodus non fecerit, cum
fessile tamen aliquod, tota eredit Ecclesia.
Quod Cyrilus, fidei sua rellitudini testimonium
peribuisse, & Romanam Ecclesiam, & sanctam
quaque synodum ex universo orbe congregatam,
testetur. Quartum addi potest, quod Orientales
objecerint catholice synodo subscriptionem
capitum, & Theodoretus ab universis accepta
curatur, Ibasque Ostromensis clericis negotium
ca de se facilius.*

*Vetus non multum ponderis haec habent:
nam, ut a posteriori incipiatur, Nestoriani pat-
ris homines multa mentiti sunt, & hoc maxi-
me, quod catholicci cum Apollinario sentirent
id vero apud ipsos idem erat, quod capitibus
subscribere. Deinde, quod ait Cyrilus Impera-
tori scribens, de fide intellige dum est secundis
literis contenta, & in secunda Romae synodo
probata, non item de capitibus post ejusmodi
synodum confitit, ut aperte ostendimus. Ter-
tium, decretum fidei nullum editum est in tota
synodo, præter approbationem secunda Cy-
rilli epistole, & rejectionem opposita Nestori,
ut constaret singulorum Episcoporum senten-
tia, totiusque actionis prima lectione, & con-
ciliis quarti quintique historia, in quibus lecta
dicitur secunda haec Cyrilii epistola, non item
tertia. Denique, Joannes Antiochenus contra-
dictorio iudicio damnatus non est: qui enim
potuisse homo, qui vadimonium contumaciter
deseruit? Et res est, non idcirco tamen capitula
forent recepta, sed rejecta: potius præcepit, in-
iustitia, & illegitima auctoris capitum inauditi
deponit.*

*Quando igitur primum vim canonum ob-
tinuerunt, aliquando enim obtinuisse videtur
innuire Gregorius magnus, cum scribit in
exemplaribus Ephesini concilii Romanum atque
Ravennensem, nihil aliquid contineri in defini-
nitione anathematis & reprobacionis, nisi quod
capitula beate memoriae Cyrilli reprobant. Verum
hic Gregorii locus nihil admodum conficit: id*

*vnum enim significat, in prefatis codicibus
non continent villum anathema in eos, qui asser-
tent Ad animam in peccato non fuisti mortuam,
sed solostantum Cyrilii anathematismos: ex quo
non video, quare concludatur, recepta esse
tunc temporis capitula veluti canones fidei.
Quamquam aliunde id confici non abuetum,
nempe ex eo, quod quintum sextumque con-
cilium tunc admisum esset, quo in utroque
capitulo recepta sunt.*

*Crediderim vero non ægre, ea tempestate
acta Ephesina, qua Rome Ravennaque ha-
berentur, fusis a modum multa, nec aliud
comprehenditur, quam quod Dionysius Exiguus
in Latinum sermonem translulit. Certe in
codice Bellovacensi, quo vi sumus, nomine
concilii Ephesini pauca haec, que in prefa-
tione generali recentiuimus, queque omnino
rejecimus, comprehenduntur.*

*Qui porto primus epistolam Cyrilii Latini-
tate donaverit, incertum adhuc esse: non po-
test, cum Mercator, ante ipsum quoque con-
cilium Ephesum, anathematismos non longo
post tempore, epistolam in Latinum sermo-
num verterit. Quare nihil habuit admodum
causa Dionysius Exiguus, cur sexto seculo glo-
riaret, se epistolam synodicam sancti Cyrilii
Alexandrinii pontificis de Greco in Latinum
eloquium translulisse, que tanu doctoria aposto-
lica fides Greco jamadum bene comperta, sed
ignorata Latiris haddenus, innoteat: ut Nesto-
riana labes evidenter agnoscatur ab hominibus, &
pro sua malignitate merito respiciatur, que sub
pretextu fidei perfidiam insinuare non definit: &
furore Judaeo pariter & errore tranquillitatem
catholicæ Ecclesiæ tota terrarum orbe diffusa' tur-
bare contendit. Nam ante Dionysium Mercator
ex Greco in Latinum sermonem, seruore catholicæ
fidei incensus, Nestori Cyridigene epistolas trans-
ferre curaverat, a fidibus lingua sua fratribus
cognoscendas.*

*Qui primus
interpretis La-
tinius episto-
la Cyrilii &
anathematismos.*

*In pref. ad
Petrum epist.*

VII. SYNODUS,

QUÆ TERTIA ROMANA,

iisdem consulibus, Nonis Maii.

*Nestorius pe-
tit & Theodo-
sio iudici con-
cilio gene-
rale.*

POST QUAM Nestorius literis
Iohannis Antiocheni monitus
est, allatum iri propediem episo-
tolam Celestini, qua damnatio
nis sententia in concilio Ro-
mano lata significatur, nihil
non molitus est, quo tantum malum capitulum
impedire averteret, nec efficacius illum pre-
sentimque remedium putavit, quam si obtine-
ret ab Imperatore iudicium generale synodum, cu-
jus ad judicium omnia deferrentur, interimque
ne nini quidquam attentare fas esset.

*Id ab Imperatore non ægre obtinuit, quippe
quem, tum suis artibus, tum aulicorum poten-
tia flectere posset, quam velle in partem, &
in istam presertim, in quam & monachorum
imponit, ita quæ Constantini, magnique Theo-*

*dosi, qui ex orbe toto synodos coegerant,
ximulacione inclinabat.*

*Scriptis ergo Theodosius evocatoriam sa-
crabit Imperiam ad omnes majorum sedium prefules, qua rator ad ma-
jorum sedium
prefatus, religiosis & imperiis eam esse cogni-
tionem, ut virumque alterius successibus incre-
menta sumat. Reges Dei providentia hominum
que sequebres, illius esse ministros, istorum ad
vitam piam restante ducas. Et ecclesiasticum sta-
tum cum demum futurum, quem esse oportet, cum
omnes omnium ordinum clericis, & nevo culpaque
vacaverint, & concordia consensioneque iuncti fue-
rim.*

*Mox jubet, adesse Metropolitas omnes Ephesi
ad diem Pentecostes consequentis anni, & se-
cundum doctissimos quoque sua provincie Episco-
pos adducere; tum synodi cogenda causas*

Vu iii